

गौमुल गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

गौमुल गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ७

संख्या: २

मिति: २०८०/१०/७

भाग-२

गौमुल गाउँपालिका

भु-उपयोग कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९

भु-उपयोग कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९

गौमुल गाउँपालिकामा भु-उपयोग कार्यक्रम सञ्चालन भु-उपयोग क्षेत्र, भुमिको वर्गिकरण, भु-उपयोग योजना तर्जुमा गर्नको लागी भु-उपयोग कार्यान्वयन समिति गठन गरी जनशक्तिको आवश्यक भएकाले स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ र भु-उपयोग ऐन, २०७६ को दफा ३३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गौमुल गाउँपालिका मा यो कार्यविधि तर्जुमा गरी जारी गरिएको छ ।

१.संक्षिप्त नाम र पारम्भ:-

(क) यस कार्यविधिको नाम “भु-उपयोग कार्यान्वयन कार्यविधि-२०७९” रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि गौमुल गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत भएको मितिबाट गौमुल गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ ।

२.परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “ऐन” भन्नाले भु-उपयोग ऐन, २०७६ लाई सम्झनुपर्दछ ।

(ख) “नियमावली” भन्नाले भु-उपयोग नियमावली, २०७९ लाई सम्झनुपर्दछ ।

(ग) “गाउँपालिका” भन्नाले गौमुल गाउँपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।

(घ) “कार्यपालिका” भन्नाले गौमुल गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) “कार्यान्वयन समिति” भन्नाले ऐनको दफा २० बमोजिम स्थानिय भु-उपयोग परिषद (कार्यान्वयन समिति) सम्झनुपर्दछ ।

(च) “आवासीय क्षेत्र” भन्नाले मानविय वासस्थानको लागि प्रयोग भएको घर,जग्गा तथा घरसँग जोडिएको वा नजोडिएको गोठ, भकारी, ग्यारेज, फलफुल बगैचा, करेसा बारी, आगन वा त्यस्तै अरु कुनै काममा प्रयोग गरिएको कित्ता लाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले बसोबासको लागी प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको कुनै क्षेत्र वा कित्ता लाई समेत जनाउँदछ ।

(छ) “औद्योगिक क्षेत्र” भन्नाले कुनै पनि कार्यस्थल वा वस्तु उत्पादन गर्ने उद्योग तथा सो सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि निर्माण गरिएका भवन,घर, टहराले चर्चेको जग्गा लगायत सो प्रयोजनको लागि छुट्याइएका जग्गा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले कुनै निश्चित भौगोलिक क्षेत्रमा उद्योग प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको विशेष आर्थिक क्षेत्रलाई समेत जनाउँदछ ।

(ज) “कृषि क्षेत्र” भन्नाले कृषि बाली उत्पादन, पशु/पन्छी पालन, फार्महाउस, मत्स्यपालन, माहुरीपालन लगायत कृषिजन्य उत्पादन, जडीबुटी र कृषि वनको लागि प्रयोग भएको वा हुन सक्ने जग्गा सम्झनु पर्छ ।

(झ) “खानी तथा खनिज क्षेत्र” भन्नाले प्रचलित कानुन बमोजिम खानी तथा खनिज पदार्थको उत्खनन,उत्पादन,शुद्धिकरण,प्रशोधन,सञ्चय गर्ने प्रयोजनको लागि छुट्याइएको क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।

(ञ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

- (ट) “भु-उपयोग” भन्नाले भूमिको उपयोग सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) “भु-उपयोग क्षेत्र” भन्नाले ऐनको दफा ४ बमोजिम वर्गिकरण गरिएको क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।
- (ड) “भु-उपयोग क्षेत्र नक्सा” भन्नाले ऐनको दफा ५ बमोजिम तयार गरिएको भु-उपयोग क्षेत्र नक्सा सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “भु-उपयोग योजना” भन्नाले भु-उपयोगलाई व्यवस्थित गर्न दफा ६ बमोजिम तयार गरिएको योजना सम्झनु पर्छ ।
- (ण) “भूमि” भन्नाले पृथ्वीको सतह, सतहभन्दा तल पृथ्वीको केन्द्रसम्म र सतहभन्दा माथि पृथ्वीको गुरुत्वाकर्षणले भेटने सीमासम्मको भाग सम्झनु पर्छ ।
- (त) “वन क्षेत्र” भन्नाले प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको वन क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।
- (थ) “व्यावसायिक क्षेत्र” भन्नाले बैङ्क, सहकारी, र वित्तीय संस्था, पसल, होटेल, प्रदर्शनी कक्ष, पेट्रोल पम्प, गोदाम घर, चलचित्र घर, स्वास्थ्य, संचार, मनोरञ्जन सम्बन्धि सेवा, वस्तुको खरिद विक्रि गर्ने स्थान, कुनै साहित्यिक, वैज्ञानिक, प्राविधिक सेवा, सूचना तथा परामर्श उपलब्ध गराउने संस्था, अन्य कुनै व्यवसायिक प्रयोजनको लागि निर्माण गरिएको भवनले चर्चेको जग्गा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले कुनै निश्चित भौगोलिक क्षेत्रमा बजार विस्तार गर्ने गरी प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको क्षेत्रलाई समेत जनाउँछ ।
- (द) “सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र” भन्नाले धार्मिक स्थल, धर्मशाला, पुरातात्विक महत्वका दरवार तथा प्रचलित कानुन बमोजिम सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वका क्षेत्र भनि तोकिएका क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।
- (ध) “सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र” भन्नाले विद्यालय, छात्रावास, अन्त्येष्टिस्थल, सडक, सिँचाई,कूलो,नहर,इनार,कुवा,चौतारी,पाटी,पौवा,गौशाला,उद्यान,बसपार्क,विमानस्थल,गौचरण,खेलकुद मैदान तथा अन्य सार्वजनिक उपयोगको लागि निर्माण गरिएका भवन,घर,टहरा,स्थान तथा त्यस्ता संरचनाले चर्चेका जग्गा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले निश्चित भौगोलिक क्षेत्रमा सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र भनि प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको क्षेत्रलाई समेत जनाउँछ ।
- (न) “स्थानिय भु-उपयोग परिषद” भन्नाले ऐनको दफा १८ बमोजिम स्थानिय भु-उपयोग परिषद सम्झनु पर्छ ।

३. स्थानिय भु-उपयोग परिषदको काम, कर्तव्य र अधिकार र सचिवालय :

- (क) स्थानिय भु-उपयोग परिषदको काम,कर्तव्य र अधिकार ऐनको दफा १९ अनुसार हुनेछन । ४. कार्यान्वयन समितिको स्थापना, काम, कर्तव्य र अधिकार र सचिवालय:
- (क) ऐनको दफा २० अनुसार गौमुल गाउँपालिकामा भु-उपयोग कार्यक्रम सञ्चालन, भु-उपयोग क्षेत्र, भूमिको वर्गिकरण, भु-उपयोग योजना तर्जुमा गर्नको लागि भु-उपयोग कार्यन्वयन समिति स्थापना गरिने छ ।
- (ख) कार्यान्वयन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ऐनको दफा २० को उपदफा ३ बमोजिम हुनेछन ।
- (ग) उद्देश्य बमोजिमको कार्य गर्नका लागि आवश्यक जिन्सी उपकरणको व्यवस्थापन गाउँपालिकाले गर्नेछ ।
- (घ) स्थानिय भु-उपयोग कार्यान्वयन समितिको सचिवालय गाउँकार्यापालिकाको कार्यलयमा रहनेछ ।

(ड) कार्यान्वयन समितिले कार्य सञ्चालनको लागि सम्बन्धित शाखा प्रमुखको सहभागितामा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

(च) कार्यदलले गाउँ भित्रको भूमिको वर्गीकरणमा समन्वय र सहजता ल्याउने छ ।

५. कार्यान्वयन समितिको बैठक र निर्णय प्रक्रिया :

(क) कार्यान्वयन समितिको बैठक महिनामा कम्तिमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार अन्य समयमा बस्न र आवश्यकता अनुसार निर्णयहरू गर्न सकिनेछ ।

६. जनशक्ति व्यवस्थापन र पारिश्रमिक :

(क) दफा (४) उपदफा (ख) बमोजिमको काम गर्नको लागि गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी मध्येबाट आवश्यकतानुसार कर्मचारी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोक्न सक्ने ।

(ख) समिति र अन्य खटाईएका कर्मचारी आफ्नो जिम्मेवारी र कार्यसम्पादनको लागि गाउँकार्यापालिका प्रति उत्तरदायी र जपाफदेही रहेनेछन ।

(ग) दफा ५ र दफा ६ को खण्ड (क) र (ख) बमोजिम बैठक भत्ता र प्रारिश्रमिक गाउँपालिका लेतोके बमोजिम हुनेछ ।

७. सेवा सुविधा :

(क) गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीले कार्यलय समयका अतिरिक्त र आवश्यकताअनुसार सार्वजनिक विदामा समेत भू-उपयोग कार्यक्रम सञ्चालन, भू-उपयोग वर्गीकरण, भू-उपयोग योजनाका कार्यहरू गर्नूपनेछ र सो काम गरेबापत कार्यलयमा खटाईएका कर्मचारीले अवधिभर गाउँपालिकाले तोकेको प्रचलित कानुन बमोजिम सुविधा पाउने छ ।

८. भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणका आधार, मापदण्ड र क्षेत्रफल : भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्ने आधार र मापदण्ड गाउँपालिकाले निर्माण गरी सोही अनुसारकार्य अगाडी बढाउन छ ।

९. भू-उपयोग क्षेत्र परिवर्तका लागि निवेदन दिन सक्ने :

(क) भू-उपयोग ऐन २०७६ को दफा ८ को उपदफा (२) बमोजिम कुनै व्यक्तिले आफ्नो हकभोगमा रहेको जग्गा निर्धारित प्रयोजनभन्दा फरक प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्नु परेमा सोको आधारमा र कारण खुलाई गाउँपालिकाले तोकेको राजस्व बुझाई भू-उपयोग परिवर्तन गर्न अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा गौमुल भू-उपयोग परिषदमा निवेदन दिन सकिनेछ ।

(ख) खण्ड (क) अनुसार परेको निवेदन भू-उपयोग कार्यान्वयन समितिको सचिवालयमा संकलन गरी ३-३ महिनामा स्थानिय भू-उपयोग परिषदमा पेश गरिनेछ ।

(ग) पेश भएको निवेदन “भू-उपयोग नियमावली-२०७९” को परिच्छेद-२ को दफा ११ अनुसार कारवाही हुनेछ ।

१०. भू-उपयोग वर्गीकरण सम्बन्धी विवाद समाधान गर्ने :

(क) कार्य संचालनका बखत कुनै किसिमको विवाद देखिएमा कार्यान्वयन समितिमा सम्बन्धित वडाको रोहवरमा सर्वदलिय बैठक बस्नेछ र स्थलगत अनुगमन र निरीक्षण गरी विवाद सम्बन्धमा छलफल गरिनेछ ।

(ख) आएका विवादको जानकारी स्थानिय भू-उपयोग परिषदलाई सिघ्र गराइने छ ।

(ग) स्थानिय भू-उपयोग परिषदबाट समाधन नभएको खण्डमा “भू-उपयोग नियमावली २०७९”को परिच्छेद ५ को दफा १६ बमोजिम कारबाही गरिनेछ ।

११. कार्यविधिमा परिमार्जन तथा संसोधन : यस कार्यविधि अन्तर्गत बनेका नियमहरु स्थानिय भू-उपयोग परिषदले कुनै पनि बेला कारण सहित परिमार्जन तथा संसोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१
(नियम ८ को उपनियम (ख) सँग सम्बन्धित)
भू-उपयोग क्षेत्र परिवर्तन गर्नको लागि दिने निवेदन ढाँचा

श्री गौमुल भू-उपयोग परिषद
गौमुल गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
ठाडा, अर्घाखाँची ।

मिति:

विषय : भू-उपयोग क्षेत्र परिवर्तन गरी पाउँ ।

महोदय,

म/मेरो हकभोगमा गौमुल गाउँपालिका वडा नं..... स्थित मा रहेको कित्ता
नं.....को..... क्षेत्रफल भएको जग्गा भू-उपयोग ऐन, २०७६ बमोजिम क्षेत्रमा वर्गीकरण
भएकोमा देहायको आधार र कारणले..... भू-उपयोग क्षेत्रमा परिवर्तन गर्न निम्न कागजात संलग्न गरी यो
निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

आधार र कारण :

(१).....

(२).....

(३).....

(४).....

निवेदक :

दस्तखत :

नाम :

संस्था भए दर्ता प्रमाण नं.

व्यक्ति भए नागरिकता प्रमाणपत्र नं.

ठेगाना :

संलग्न कागजात

क) नागरिकता प्रमाणपत्र/संस्था दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।

ख) भू-उपयोग क्षेत्रमा वर्गीकरण भएको व्योहोरा खुल्ने कागजातको प्रतिलिपि ।

ग) जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा ।

घ) नक्सा/ट्रेस नक्सा ।

प्रमाणित गर्ने :

दस्तखत :

आज्ञाले,
जगदिश प्रसाद भट्ट
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत